Canoanele Sfinților Apostoli

Bucurați-vă, fii și fiice, în numele Domnului Isus Hristos.

Ioan, Matei, Petru, Andrei, Filip, Simon, Iacov, Natanael, Toma, Chifa, Bartolomeu și Iuda, [fratele] lui Iacov.

I. Prin porunca Domnului nostru Iisus Hristos Mântuitorul, ne-am adunat, așa cum ne-a poruncit mai înainte: „Trebuie să distribuiți eparhiile prin tragere la sorți, să numărați locurile, [să determinați] demnitatea episcopilor, locurile prezbiterilor, slujba diaconilor, discernământul cititorilor, neprihănirea văduvelor și tot ce ar fi necesar pentru întemeierea Bisericii, astfel încât aceste persoane, cunoscând prototipul ceresc, să fie păzite de orice abatere și știind că vor trebui să dea socoteală în Marea Zi a Judecății pentru ceea ce au auzit și nu au păstrat.” Și El a poruncit să răspândim aceste cuvinte în tot universul.

II. De aceea, am hotărât, aducându-ne aminte de aceste cuvinte, spre aducere aminte a frăției și spre învățătura fiecăruia, să vă poruncim [toate] așa cum Domnul ne-a descoperit [nouă] după voia lui Dumnezeu prin Duhul Sfânt.

III. Ioan a spus:

— Fraților, știind că vom da socoteală de ce ne-a fost încredințat, să nu ne luăm părtinire unii față de alții. Dar dacă cineva vrea să contrazică ce este de folos, să se împotrivească.

Toată lumea a decis ca John să vorbească primul.

IV. /I/ Ioan a spus:

— Există două căi: una este calea vieții, cealaltă este calea morții și există o mare diferență între cele două căi. **/2/** Calea vieții este aceasta. În primul rând, iubește-L pe Dumnezeu, care te-a creat, din toată inima ta și slăvește-L pe Cel care te-a răscumpărat din moarte. Aceasta este prima poruncă. **/3/** A doua, iubește-ți aproapele ca pe tine însuți. Aceasta este a doua poruncă. De aceste [două] porunci se cuvine toată Legea și Prorocii.

V. Matei a spus:

- Ceea ce nu vrei să ți se întâmple ție, nu face altuia. Frate Petru, descoperă învățătura acestor cuvinte!

VI. /I/ Petru a spus:

— Să nu ucizi, să nu comiți adulter, să nu curvii, să nu corupi copiii, să nu furi, să nu practici vrăjitorii și vrăjitoria, să nu ucizi [în embrion] un copil care a fost nimicit și să nu ucizi pe unul care s-a născut deja, să nu poftești nimic din ce este al aproapelui tău, **/2/** să nu juri, să nu mărturisești strâmb, să nu blestemi, să nu-ți amintești de rău, să nu fii cu două limbi nici în gând, nici în cuvânt, căci cu două limbi este cursa morții. Cuvântul vostru să nu fie gol sau mincinos. **/3/** Nu fiți lacomi de povară, lacomi de povară, ipocriți, răuvoitori, aroganți; nu uneltiți împotriva aproapelui vostru. **/4/** Să nu urăști pe nimeni, ci să mustri pe unii, să ai milă de alții, să te rogi pentru alții și să-i iubești mai mult decât sufletul tău.

VII. Andrew a spus:

- Copilul meu, ferește-te de orice rău și de orice lucru asemenea lui. Nu te mânia, căci mânia duce la crimă. La urma urmei, mânia este un demon masculin. Nu fi gelos, certăreț și furios, căci de aici vin crimele.

VIII. /I/ Apostolul Filip a spus:

- Copilul meu, nu fi pofticios, căci pofta duce la curvie și atrage oamenii la ea. La urma urmei, pofta este un demon feminin, iar aceștia [demonii] îi distrug pe cei care îi primesc: unii - cu ajutorul mâniei, ceilalți - cu ajutorul plăcerii. **/2/** Calea duhului rău este păcatul sufletului. Și când are o intrare îngustă într-un om, atunci îl extinde, împinge acest suflet la fiecare viciu și nu permite omului să vadă și să discearnă adevărul. **/3/** Mânia ta să fie moderată și să o înfrânezi și să o reții în limite înguste, ca să nu te îndemne la o faptă rea. **/4/** Căci mânia și plăcerea nesănătoasă, dăinuind [într-un om] mult timp, devin demoni pe măsură ce se întăresc, iar când un om se deda la ele, acestea cresc în sufletul lui, devin mai mari, îl împing la fărădelegi, îl batjocoresc și se bucură de distrugerea acestui om.

IX. Simon a spus:

„Copilule, nu fi guraliv și nu te uita la nimic, căci de aici vine adulterul.”

X. Jacob a spus:

- Copilul meu, nu fi cititor de păsări, căci aceasta duce la idolatrie. Nu rosti vrăji, nu calcula după (stele), nu purifica [prin foc], nu voi să vezi sau să auzi acestea. Căci de aici vin idolatria.

XI. /Eu/ Natanael a spus:

— Copilule, nu fi mincinos, căci minciuna duce la furt. Nu fi lacom și deșert, căci din toate acestea vine furtul. **/2/** Copilule, nu cârti, căci cârtirea duce la hulă. Nu fi încăpățânat și răutăcios, căci din toate acestea vin hulele. **/3/** Fii blând, căci cei blânzi vor moșteni Împărăția cerurilor. **/4/** Fii îndelung răbdător, milostiv, împăcătuitor, fii curat cu inima de orice rău, blând, calm, bun. Păzește cuvintele pe care le-ai auzit și tremură înaintea lor. **/5/** Nu te înălța, nu-ți trăda sufletul [pentru a te întâmpina] cu cei mândri, ci însoțește-te cu cei drepți și smeriți, **/6/** Și primește greutățile care ți se întâmplă ca pe o binecuvântare, știind că fără Dumnezeu nimic nu se întâmplă.

XII. /I/ Toma a spus:

- Copilule, cel ce-ți propovăduiește Cuvântul lui Dumnezeu devine pricina vieții [veșnice] pentru tine și ți-a dat o pecete în Domnul. Iubește-L ca lumina ochilor tăi, pomenește-L zi și noapte și cinstește-L ca Domnul. Căci unde este propovăduit Domnul, acolo este și Domnul. **/2/** Caută împărtășirea cu El și cu ceilalți sfinți în fiecare zi, ca să te odihnești în cuvintele lor. Căci cine se lipește de sfinți va fi sfințit. **/3/** Cinstește-L pe El cât poți cu munca ta și cu lucrările mâinilor tale. Căci dacă Domnul te-a cinstit prin El cu darul hranei duhovnicești, al băuturii și al vieții veșnice, cu cât mai mult să-i aduci [lui] hrană pieritoare și trecătoare! Căci [se spune]: vrednic este lucrătorul de plata lui (Luca 10:7), și iarăși: nu pune botniță boului când treierează (Deut. 25:4), și de asemenea: cine sădește o vie și nu mănâncă din rodul ei? (1 Cor. 9:7)

XIII. /I/ Chifa a zis:

— Nu faceți dezbinări, ci împăcați pe cei ce sunt în conflict, judecați cu dreptate, nu căutați față de oameni când osândiți pe cineva de păcat, căci nici bogăția nu are vreun preț înaintea Domnului, nici poziția socială nu adaugă ceva, nici frumusețea nu aduce vreun folos, ci toți sunt egali înaintea Lui. **/2/** Când vă rugați, nu vă îndoiți dacă se va împlini sau nu. **/3/** Nu fi unul care întinde mâna ca să ia și nu fi unul care ia când trebuie să dați. Dacă aveți ceva din munca mâinilor voastre, dați-l ca ispășire pentru păcatele voastre. Dați fără ezitare și, când dați, nu vă plângeți, căci știți cine este cel bun răsplătitor. **/4/** Nu vă îndepărtați de pe cel ce este în nevoie, ci aveți toate lucrurile de comun cu fratele vostru și nu socotiți nimic al vostru. Căci dacă sunteți părtași la cele nemuritoare, cu cât mai mult la cele muritoare!

XIV. /I/ Bartolomeu a spus:

— Vă rugăm, fraților, cât timp mai este timp, chiar dacă nu aveți alături de voi pe cei pentru care lucrați, să nu vă lăsați deoparte în nimic [eforturile voastre], dacă se ivește o astfel de ocazie. **/2/** Căci ziua Domnului este aproape, când toate

lucrurile vor pieri împreună cu cel rău, pentru că va veni Domnul și [va fi] pedeapsa Lui. **/3/** Fiți proprii voștri legiuitori, buni sfetnici, învățați de [Dumnezeu Însuși]. Păstrați ce ați primit, fără să adăugați și fără să luați nimic.

XV. Petru a spus:

„Fraților, Scripturile vă vor învăța tot ce privește celelalte porunci, dar să stabilim totul așa cum am fost învățați."

Toată lumea a spus:

- Lasă-l pe Petru să vorbească.

XVI. /Eu/ Petru a spus:

— Dacă există o lipsă de oameni și undeva nu sunt destui (cel puțin doisprezece oameni) pentru a alege un episcop, atunci să scrie bisericilor cele mai apropiate deja înființate, pentru ca de acolo să vină trei bărbați aleși pentru a-l testa pe cel vrednic, dacă se bucură de o bună reputație printre păgâni, dacă este fără prihană, dacă iubește săracii, dacă este cast, dacă nu este bețiv, dacă nu este desfrânat, dacă nu este lacom, dacă nu este calomniator, dacă este părtinitor și altele asemenea. **/2/** Este bine să nu fie căsătorit, dar dacă nu, atunci [să fie] soț al unei singure soții, educat, capabil să tâlcuiască Scripturile. Dar dacă este analfabet, atunci să fie blând, plin de dragoste față de toți și, nefiind condamnat pentru nimic, să fie episcop [ales] de majoritate.

XVII. /Eu/ Ioan a spus:

— Episcopul nou numit, cunoscând râvna și dragostea de Dumnezeu a asociaților săi, să numească doi prezbiteri pe care îi consideră vrednici.

/2/ Toți au obiectat, spunând că nu doi, ci trei. Căci [în Apocalipsa se spune despre] 24 de bătrâni, 12 la dreapta și 12 la stânga [tronului] (Apocalipsa 4:4, 10; 5:8).

XVIII. /I/ Ioan a spus:

— Bine că mi-ați amintit, fraților. Căci cei de la dreapta, după ce au primit paharele de la arhangheli, le oferă Domnului, iar cei de la stânga ascultă de mulțimea îngerilor. **/2/** Așadar, este necesar ca prezbiterii să fi trăit deja în lume [destul] timp, să se fi abținut cumva de la a se aduna cu femeile, să fi fost darnici față de obște, să nu se fi uitat la fețele oamenilor, să fi fost împreună-mărturisitori

și însoțitori ai episcopului, să fi adunat poporul împreună cu el, să fi slujit cu sârguință păstorului.

/3/ Prezbiterii de dreapta să se îngrijească de altar în locul episcopilor, ca să-i cinstească și să fie respectați de ei în orice nevoie [1] . Iar prezbiterii de stânga să se îngrijească de credincioși, ca să rămână calmi și să nu fie în vreo confuzie, ci, mai întâi de toate, să învețe toată supunerea. **/4/** Dar dacă cineva, cel mustrat, răspunde cu obraznicie, atunci cei ce slujesc la altar, adunându-se, să-l condamne printr-o hotărâre dreaptă la ceea ce merită, pentru ca și ceilalți să aibă frică și să nu urmeze niciodată exemplul unuia, [pentru ca acest păcat] să nu se răspândească și mai mult, ca cangrenă, și toți să devină captivi ai ei.

XIX. Iacov a spus:

— Cititorul să fie pus pe primul loc, un om încercat, nu vorbăreț, nu bețiv, nu batjocoritor, ci frumos, ascultător, înțelept, venind primul la adunările Domnului, supus, având capacitatea de a explica, conștient că ocupă locul evangheliștilor. Căci cine umple urechile cuiva care nu înțelege [literatul] va fi considerat ca fiind scris de Dumnezeu.

XX. /Eu/ Matei a spus:

— Să fie hirotoniși diaconi. [Căci] este scris: (Prin gura a) trei (martori) se întărește orice cuvânt al Domnului (cf. Deut. 19:15; Matei 18:16). **/2/** Să fie încercați în orice slujbă, aprobați de toți credincioșii, să aibă o singură soție, să crească copii, să fie casti, blânzi, liniștiți, nu murmurători, nu cu două limbi, nu ușor de mâniat (căci mânia îl nimicește pe omul chibzuit), să fie nepărtinitori față de aproapele lor, să nu asuprească pe săraci, nu beți vin, să fie grabnici [la îndeplinirea îndatoririlor], **/3/** să fie buni încurajatori [la fapte bune] făcute în ascuns, să-i îndemne pe cei dintre frați care sunt în stare să întindă o mână [de ajutor] și ei înșiși să fie darnici, sociabili, bucurându-se de toată cinstea, respectul și frica de poporul credincios, tratând cu sârguință pe cei ce trăiesc în dezordine, unii îndrumând, alții îndemnând, alții mustrând, iar pe alții disprețuind [îndemnurile] să le îndepărteze cu totul, știind că pe cei ce se contrazic, disprețuitorii și calomniatorii s-au împotrivit lui Hristos.

XXI. /I/ Chifa a zis:

— Să fie rânduite trei văduve. Două să stăruie în rugăciune pentru toți cei ce sunt în ispită și pentru a fi descoperite nevoile lor. **/2/** Iar cea care slujește celor ce sunt ispitiți de boli să fie un slujitor bun, treaz, învățător al bătrânilor ce este cuviincios, nelacom de câștig, nedormit bețiv, ca să fie trează la slujbele de

seară și dacă vreo văduvă vrea să facă și alte fapte bune. Căci aceasta este comoara bună a Domnului.

XXII. /I/ Andrey a spus:

— Diaconii [trebuie să fie] făcători de fapte bune, gata să meargă peste tot zi și noapte, să nu disprețuiască pe săraci și [să fie] nepărtinitori față de bogați, să cinstească pe cei asupriți și să nu-l lipsească [de mijloacele] din strângerea de milostenie, **/2/** să-i oblige pe cei ce pot, să dea mijloace pentru fapte bune, având înaintea lor cuvintele Învățătorului nostru: M-ați văzut flămând și nu M-ați hrănit (cf. Matei 25:37, 42). Căci cei ce au slujit cu conștiinciozitate și fără prihană își pregătesc un loc de păstorire.

XXIII. /Eu/ Filip a spus:

- Laik-ii să respecte rânduielile referitoare la Laik-i, supunându-se celor care slujesc altarului. **/2/** Fiecare să-l fie plăcut lui Dumnezeu în locul său, fără să se certe unii cu alții din cauza celor stabilite, în ce rang este chemat fiecare de Dumnezeu. **/3/** Nimeni să nu se amestece în domeniul altuia, căci nici îngerii nu fac nimic decât ceea ce li se poruncește.

XXIV. Andrey a spus:

— Este necesar, fraților, să înființăm ministere pentru femei.

XXV. Petru a spus:

— Am continuat cu instrucțiunile noastre. [Acum] vom expune în detaliu ce se referă la oferirea Trupului și Sângelui.

XXVI. /Eu/ Ioan a spus:

— Fraților, ați uitat că Învățătorul, când a cerut pâinea și paharul și i-a binecuvântat, zicând: Acesta este trupul Meu și sângele Meu (vezi Matei 26:26, 28), nu a îngăduit femeilor să fie cu noi.

/2/ Martha a spus:

— [Este] din cauza Mariei, pentru că El a văzut cum a zâmbit.

- Maria a spus:

— N-am râs deloc. La urma urmei, El ne spusese mai devreme, când învăța, că cei slabi vor fi mântuiți prin cei puternici (cf. 1 Timotei 2:15).

XXVII. Chifa a zis:

— Dar aduceți-vă aminte de unele [soții], că [El le-a poruncit] soțiilor să se roage nu în picioare, ci așezate pe pământ.

XXVIII. Iacov a spus:

— Așadar, ce altă slujbă putem defini pentru soții, dacă nu aceea de a-i ajuta cu sârguință pe cei aflați în nevoie?

XXIX. Filip a spus:

— Aceasta, fraților, este vorba despre ajutorarea [celor aflați în nevoie]. Cine face [o faptă bună] își adună o comoară bună. Căci cine își adună bogății în Împărăția [cerurilor] va fi socotit un lucrător scris de Dumnezeu.

XXX. Petru a spus:

— Fraților, v-am poruncit aceasta, nu ca și cum am avea stăpânire asupra cuiva de constrângere, ci ca și cum ați avut o poruncă de la Domnul. Vă rugăm să păziți poruncile, fără să scădeți nimic, nici să adăugați nimic, în Numele Domnului nostru, Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

Note

1. În versiunile siriacă și egipteană: „... să aibă grijă de cei care slujesc altarului, astfel încât să-i respecte pe cei ce merită respect și să-i învinovățească pe cei ce merită învinovățire.”